

BN-1030

Seat No. _____

B. A. (Sem. - II) Examination

March / April - 2014

C.E. 201 : Sanskrit

(सभापर्व - ५७ थी ६३ अ.)

(व्याकरण)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीचेनाभांथी गभे ते यार श्लोको अनुवाद सहित समझवो. १४
- (१) न श्रेयसे नीयते मन्दबुद्धिः स्त्री श्रोत्रियस्येव गृहे प्रदुष्य ।
ध्रुवं न रोचेद् भरतर्षभस्य पतिः कुमार्या इव षष्टिवर्षः ॥ (५७:१५)
- (२) स्वप्ने न तानि पश्यन्ति जाग्रतो वा युधिष्ठिरम् ।
कितवा यानि दीव्यन्तः प्रलपन्ति उत्कटा इव ॥ (५८:१९)
- (३) मज्जन्त्यलाबूनि शिलाः प्लवन्ते -
मुहयन्ति नावोऽम्भसि शश्वदेव ।
मूढो राजा धृतराष्ट्रस्य पुत्रो -
न मे वाचः पथ्यरुपाः शृणोति ॥ (५९:११)
- (४) रजस्वला वा भव याज्ञसेनि -
एकाम्बरा वाप्यथ वा विवस्त्रा ।
द्यूते जिता चासि कृतासि दासी -
दासीषु कामश्च यथोपजोषम् ॥ (६०:२७)
- (५) यो हि प्रश्नं न विब्रूयात् धर्मदर्शी सभागतः ।
अनृते या फलावाप्तिस्तस्याः सोऽर्धं समश्नुते ॥ (६१:५६)
- (६) कश्यपस्य वचः श्रुत्वा प्रह्लादः पुत्रमब्रवीत् ।
श्रेयान् सुधन्वा त्वत्तो वै मत्तः श्रेयान् तथाङ्गिरा ॥ (६१:७७)

(૭) યાં ન વાયુઃ ન ચ આદિત્યો દૃષ્ટવન્તૌ પુરા ગૃહે ।
સા અહમ્ અઘ સભામધ્યે દૃશ્યામિ કુરુસંસદિ ॥ ॥ (૬૨:૫)

(૮) પિતૃભિઃ સહ સાલોક્યં મા સ્મ ગચ્છેદ્ વૃકોદરઃ ।
યદ્યેતમૂરું ગદયા ન ભિન્ધ્યાં તે મહાહવે ॥ (૬૩:૧૪)

૨ દ્રૌપદી વસ્ત્રાહરણ પ્રસંગની સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. ૧૪

અથવા

૨ મહાભારતનું મહાકાવ્ય, ઈતિહાસ ગ્રંથ, ધર્મશાસ્ત્ર પુરાણ અને
નીતિશાસ્ત્રના ગ્રંથ તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

૩ યુધિષ્ઠિરનું પાત્રલેખન કરો. ૧૪

અથવા

૩ સભાપર્વને આધારે મહાભારતનું તત્કાલીન સમાજ દર્શન વર્ણવો. ૧૪

૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

(૧) મહાભારતના કર્તા

(૨) ભીમનો પુણ્યપ્રકોપ.

(૩) સુધન્વા ઉપાખ્યાન.

(૪) વિદુરજ્ઞાનાં ઉપદેશ વચનો.

૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૧૪

(૧) “ઉત્સર્જને વ્યાલ ઇવ આહતોડસિ ।” આ વિધાન કોણ બોલે છે ? કોને
કહે છે ? શા માટે ?

- (૨) ‘‘ન હિ દાસીત્વમાપન્ના કૃષ્ણા ભવતિ ભારત ।’’ આ મત કોનો છે ?
તે શા માટે આમ કહે છે ?
- (૩) લોભો ધર્મસ્ય નાશાય ભગવન્ ન અહં ઉત્સાહે । આ વિધાન કોણ
બોલે છે ? કોને કહે છે ? શા માટે ?
- (૪) યુધિષ્ઠિરે કરેલું દ્રૌપદીનું વર્ણન ટૂંકમાં જણાવો.
- (૫) દ્રૌપદીએ સભાસદોને શો પ્રશ્ન કર્યો ?
- (૬) દ્રૌપદીએ સભા વચ્ચે કઈ પ્રતિજ્ઞા લીધી ? શા માટે ?
- (૭) ‘મુચ્’ ધાતુનું વર્તમાનકાળ ત્રી.પુ.એ.વ. અને બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૮) ‘પૃચ્છ’ ધાતુનું વર્તમાનકાળ બી.પુ.એ.વ. અને દ્વિવચનનું રૂપ આપો.
- (૯) ‘સ્પૃશ્’ ધાતુનું ઘ.ભૂ.કા. પ્ર.પુ.એ.વ. અને બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૦) ‘કથ્’ ધાતુનું ઘ.ભૂ.કા. ત્રી.પુ.એ.વ. અને બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૧) ‘ચુર્’ ધાતુનું વર્તમાનકાળ પ્રથમ પુરુષ એ.વ. અને દ્વિવચનનું રૂપ
આપો.
- (૧૨) ‘પૂજ્’ ધાતુનું વર્તમાનકાળ ત્રીજો પુરુષ એ.વ. અને બહુવચનનું રૂપ
આપો.